HAMBOORG.CITY

Bezpłatna platforma dla cudzoziemców w Niemczech

✓ Asystent 24/7 w Twoim języku
✓ Przypomnienia o terminach
✓ Skaner pism urzędowych
✓ Kalkulatory zasiłków

hamboorg.city — jest i będzie ZA DARMO

Jugendamt — Zadania, pomoc i prawa rodziców

Co robi Jugendamt, jaką pomoc oferuje i jakie prawa mają rodzice w Niemczech.

Deutsche Begriffe: Jugendamt | Kinderschutz | Sorgerecht | Inobhutnahme | Hilfe zur Erziehung | Kindeswohl

---

Co to jest Jugendamt?

Jugendamt to **urząd samorządowy**, który istnieje w każdym mieście i powiecie. Zajmuje się wszystkimi sprawami dotyczącymi **dzieci, młodzieży i rodzin**. Wielu cudzoziemców zna Jugendamt przede wszystkim jako „urząd, który zabiera dzieci" — ale to **nieporozumienie**.

Jugendamt jest przede wszystkim **punktem poradni i wsparcia**. Inobhutnahme (odebranie dziecka z rodziny) to **ostateczny krok** i ma miejsce tylko przy **zagrożeniu dobra dziecka**.

Zadania Jugendamtu

Porada i wsparcie

• **Poradnictwo wychowawcze** — w przypadku problemów z wychowaniem, trudności szkolnych, konfliktów w okresie dojrzewania

• **Poradnictwo rodzinne** — w przypadku problemów małżeńskich, separacji, rozwodu

• **Pośrednictwo miejsc w żłobku/przedszkolu** — prawo do miejsca opieki od 1 roku życia

• **Praca z młodzieżą** — centra młodzieży, oferty wakacyjne, programy sportowe

• **Pomoc finansowa** — zasiłek alimentacyjny, pomoc ekonomiczna dla młodzieży

Pomoc w wychowaniu (HzE)

Jeśli rodzice potrzebują **wsparcia w wychowaniu**, Jugendamt oferuje różne formy pomocy (§§ 27–35 SGB VIII):

Forma pomocy	Co to jest?
Poradnictwo wychowawcze (§ 28)	Rozmowy ze specjalistami (psychologami, pracownikami socjalnymi)
Socjopedagogiczna pomoc rodzinna (§ 31)	Pracownik rodzinny regularnie odwiedza dom
Opiekun wychowawczy (§ 30)	Opieka nad dzieckiem/młodzieżą
Grupa dzienna (§ 32)	Opieka po południu z wsparciem
Całodobowa opieka (§ 33)	Dziecko żyje w rodzinie zastępczej
Wychowanie w placówce (§ 34)	Dziecko żyje w grupie/ośrodku
Intensywna socjopedagogiczna opieka indywidualna (§ 35)	Dla młodzieży w szczególnych kryzysach

Ważne: Te formy pomocy są **dobrowolne** — musisz wyrazić zgodę (chyba że ma miejsce zagrożenie dobra dziecka).

Ochrona dzieci

Jugendamt ma **obowiązek** chroniania dzieci przed zagrożeniami:

• **Zaniedbanie** — niedostateczne wyżywienie, higiena, opieka medyczna

• **Przemoc fizyczna** — bicie, kopanie, rany

• **Przemoc psychiczna** — stałe krzyki, upokarzanie, izolowanie

• **Nadużycie seksualne**

Jeśli zagrożenie dobra dziecka zostanie wykryte (np. przez sąsiadów, nauczycieli, lekarzy):

1. Jugendamt **bada** zgłoszenie

2. Wizyta domowa — specjaliści odwiedzają rodzinę (zwykle zawiadomieni wcześniej)

3. Oferta pomocy — poradnictwo, pomoc rodzinna, wsparcie

4. Inobhutnahme — tylko w przypadku bezpośredniego zagrożenia (dziecko tymczasowo zostaje pod opieką)

Twoje prawa jako rodzica

Zasada

Prawo rodzicielskie w Niemczech podlega szczególnej ochronie konstytucji (art. 6 GG):

> „Opieka i wychowanie dzieci są naturalnym prawem rodziców i przypisanym im przede wszystkim obowiązkiem".

To oznacza: **ty decydujesz**, jak wychowujesz swoje dzieci — dopóki **dobro dziecka** nie jest zagrożone.

Prawo do poradnictwa i pomocy

• Masz **prawo do poradnictwa** od Jugendamtu — **bezpłatnie**

• Możesz **wnioskować o pomoc w wychowaniu** — Jugendamt musi sprawdzić, czy przysługuje ci

• Masz prawo **określać rodzaj pomocy** (prawo wyboru, § 5 SGB VIII)

Podczas wizyty domowej

• Jugendamt **nie może wejść do twojego domu bez twojej zgody** (nienaruszalność domu, art. 13 GG)

• **Wyjątek:** W przypadku **zagrożenia** (niebezpieczeństwo grożące w zwłoce), Jugendamt może działać bez twojej zgody — ale musi natychmiast powiadomić sąd rodzinny

• Masz prawo do **adwokata** (w sprawach sądów rodzinnych sąd często wyznacza adwokata)

W przypadku Inobhutnahme

Jeśli Jugendamt bierze twoje dziecko pod opiekę:

• Sąd rodzinny musi **najpóźniej następnego dnia roboczego** podjąć decyzję

• Masz prawo na **natychmiastowe poinformowanie** i **wysłuchanie**

• Możesz zatrudnić **adwokata** (pomoc prawna możliwa)

• Dziecko otrzymuje własnego **pełnomocnika procesowego** (adwokata dziecka)

• Inobhutnahme jest **tymczasowa** — celem jest zawsze powrót do rodziny

Prawo do opieki

Wspólna opieka

• **Rodzice będący w związku małżeńskim** — automatycznie wspólna opieka

• **Rodzice niezamężni** — matka automatycznie ma wyłączną opiekę; ojciec może złożyć **deklarację opieki** w Jugendamcie lub u notariusza (bezpłatnie!)

Prawo do opieki przy separacji/rozwodzie

• Zasadniczo **wspólna opieka** pozostaje bez zmian

• Tylko na wniosek do sądu rodzinnego można **odebrać** prawo opieki jednemu z rodziców

• **Prawo określania miejsca pobytu** (gdzie dziecko mieszka) może być uregulowane osobno

Opiekun procesowy

Jugendamt może pełnić funkcję **opiekuna** dziecka (§ 1712 BGB):

• Pomoc w **ustaleniu ojcostwa**

• **Obliczanie i egzekwowanie alimentów**

• Bezpłatnie i dobrowolnie

Usługi Jugendamtu

Zasiłek alimentacyjny

Jeśli rodzic **nie płaci alimentów**, Jugendamt wskoczy:

• Dla dzieci do 17 lat

• **Wysokość (2026):** 187–314 €/miesiąc (w zależności od wieku dziecka)

• **Wniosek** do Jugendamtu

• Brak limitu czasowego (poprzednio maksymalnie 72 miesiące)

Opłaty za żłobek/przedszkole

• Jugendamt **pokrywa opłaty za żłobek/przedszkole**, jeśli nie możesz ich sobie pozwolić

• Wniosek o **pomoc ekonomiczną dla młodzieży** do Jugendamtu

• Zależy od dochodów — przy zasiłku obywatelskim lub niskich dochodach często całkowicie pokryte

Edukacja i uczestnictwo (BuT)

- Dofinansowanie **materiałów szkolnych** (156 €/rok)
- **Posiłek** w szkole/żłobku (bezpłatnie)
- **Wycieczki szkolne** i wyjazdy klasowe
- **Korepetycje** w razie potrzeby
- **Klub sportowy/szkoła muzyki** (15 €/miesiąc)

Częste nieporozumienia

„Jugendamt odbiera dzieciom rodziców"

Fałsz. Inobhutnahme to **ostatni krok** i dopuszczalne tylko w przypadku **zagrożenia dobra dziecka**. W ponad 95% przypadków Jugendamt **wspólnie** pracuje z rodzicami, aby poprawić sytuację.

„Jeśli pójdę do Jugendamtu, wezmą mi dziecko"

Fałsz. Jugendamt to **poradnia**. Jeśli sama szukasz pomocy, pokazuje twoją **odpowiedzialność jako rodzica** — nie odwrotnie.

„Jugendamt preferuje rodziców niemieckich"

Fałsz. Jugendamt jest zobowiązane traktować wszystkie rodziny **jednakowo**, niezależnie od narodowości, religii lub statusu pobytu.

„W moim kraju nie ma Jugendamtu, więc nie muszę się tym martwić"

W Niemczech Jugendamt ma **zadanie ustawowe** (SGB VIII). Ważne jest poznanie niemieckich zasad ochrony dziecka — np. **karne ukaranie** dzieci jest w Niemczech **zabronione** (§ 1631 BGB: „Dzieci mają prawo do wychowania bez przemocy").

Porady dla rodzin cudzoziemskich

1. **Bez obaw** — Jugendamt to poradnia, nie sąd karny
2. **Aktywnie szukaj pomocy** — poradnictwo wychowawcze jest bezpłatne i poufne
3. **Wychowanie bez przemocy** — karne ukaranie dzieci jest zabronione w Niemczech
4. **Deklaracja opieki** — ojcowie niezamężni powinni złożyć deklarację opieki
5. **Żądaj tłumacza** — Jugendamt musi w razie potrzeby zapewnić tłumacza

6. Wnioskuj o zasiłek alimentacyjny — jeśli drugi rodzic nie płaci